

gørelsen for den tvungne Soldatertjeneste, og det betyder dernæst en Lettelse i de økonomiske Byrder, der hviler paa det danske Folk med omkring 30 Mill. Kr. om Aaret, og en Frigørelse af meget store Værdier, der nu er anbragt i Grunde og Bygninger, bundet til Militærvæsenet. Om de Krav, som dette Forslag er Udtryk for, staar nu et Flertal i dette Ting samlet. Det er et beskedent Flertal, men jeg tror, de allerfleste vil være paa det rene med, at bag dette Flertal staar et betydeligt større Flertal i den danske Vælgerbefolkning. Naar Forslaget da nu gaar fra dette høje Ting op til Landstinget, kommer det som Følge deraf med en særegen Vægt. Jeg regner derfor ogsaa med og haaber paa, at Landstinget vil tage dette i Betragtning under sin Behandling af denne Sag og ikke indtage en saadan Holdning, at man indvarsler en Styrkeprøve mellem Rigsdagens to Ting paa dette betydningsfulde Omraade. Jeg haaber, man fra Landstingets Flertals Side vil erkende, at naar det gælder store Principspørgsmaal af den Art, som her er Tale om, maa Afgørelsen til syvende og sidst ligge hos Folketingets Flertal, eller at Landstingets Flertal da i hvert Fald maa erkende, at dette Ting, Folketinget, har berettiget Krav paa at faa en Strid med Landstinget om saadanne Spørgsmaal afgjort gennem en Folkeafstemning.

Som Forslaget nu foreligger, gaar det ikke til Landstinget som et Ultimatum; ligesom vi hidtil har været villige til Forhandling, er vi vedblivende villige til en saadan Forhandling, og vi er villige til under denne at vise al den Imødekommenhed, som kan forenes med de Grundtanker, paa hvilke Forslaget er bygget. Jeg haaber, der maa blive Mulighed for en forstaaende Forhandling mellem de to Ting. Hvis dette Haab bliver skuffet, da angiver jo den gældende Forfatning den Vej, ad hvilken der maa vandre. Da maa dette Forslag blive det Grundlag, paa hvilket Folketingsvalget i 1928 føres igennem. Folketingsvalget maa blive et Valg, der opfylder Betingelserne for at danne Grundlag for en Opløsning af Landstinget til at afgøre den Strid, der i saa Fald vil bestaa mellem de to Ting, og hvis man efter en saadan Afgørelse gennem et Folketingsvalg ikke des mindre i Landstinget vilde fastholde sin Holdning, hvis man ikke des mindre vilde stille sig saaledes, at man enten forkastede eller under den ene eller den anden Form standsede Forslaget, da maatte den nødvendige Følge deraf

blive en Opløsning af Landstinget for ad den Vej at naa til en Afgørelse. Jeg for min Del — og jeg tror alle indenfor Flertallet — nærer imidlertid det Ønske, at dette ikke skulde blive nødvendigt. Vi er overbeviste om, at det vil være ønskeligt og betydningsfuldt, om man med Hensyn til Ordningen af Danmarks Militærvæsen kan naa et bredt Grundlag, og at den nye Ordning, der skal gennemføres, ikke gennemføres ved Hjælp af en Styrkeprøve mellem de to Retninger, der her staar overfor hinanden, men ad rimelig Forstaaelses Vej.

Imidlertid, hvorledes Udviklingen i den Henseende vil blive, vil jo først Fremtiden vise. Jeg kan kun i Dag understrege, at naar Folketinget sender dette Forslag op til Landstinget, da er det med Ønsket om, at Sagen skal løses i Forstaaelse, men under Hensyntagen til, at i Spørgsmaal af saadan Beskaffenhed maa Tyngdepunktet ligge i Folketinget.

Brorsen: Verden har jo efter Verdenskrigen indtil nu — og saaledes vil det desværre, saa vidt man kan skønne, blive ved endnu et Stykke Tid — været opfyldt med stor Spænding og Uro. Uro har der været i en Række Lande, og selvfølgelig navnlig i de Lande, der har været med i Verdenskrigen og er gaaet ud deraf som de mest medtagne. Det har vist sig paa forskellig Maade, bl. a. ved visse Opløsningstendenser vedrørende en Række Forhold i de paagældende Lande. Ogsaa vi har i høj Grad haft Opmærksomheden henvendt paa det nye, som er skabt efter Verdenskrigen, paa det Arbejde, der nu skulde sættes ind for at opnaa en bedre Forstaaelse mellem Nationerne med det Formaal, at vi kunde gaa en Tid i Møde, hvor Krig blev mere og mere usandsynlig mellem civiliserede Folkeslag. Vi gaar fremdeles i en meget betydelig Spænding, idet vi vel er klare over det nye, men aldeles ikke er sikre paa, i hvilken Retning Udviklingen vil bære. Vi kan nære de bedste Ønsker og Forhaabninger, men noget sikkert kan man ikke udtale paa det nuværende Tidspunkt.

Man skulde nu synes, at hele den udenrigspolitiske Situation, vi staar i, maatte kunne bidrage til, at ogsaa en dansk radikal-socialistisk Regering maatte tage Hensyn til denne Situation og være forsigtig med Hensyn til hele det militær-politiske Problem for Tiden. Jeg synes ikke, det kan siges at være Tilfældet, naar man nu mener